

Od GATT k WTO

Mezinárodní obchodní režim, jaro 2021

Minule

- Vznik GATT
- Kennedyho kolo
- Tokijské kolo

Minule

- GATT uspěl ve snižování cel na průmyslové zboží (NAMA)
- V jiných oblastech byl pokrok mnohem menší

Minule

- **Zemědělství**
- **Textil**
- **Netarifní překážky obchodu**
- **Používání výjimek**
- **Postavení rozvojových zemí**

Minule

- **Původní GATT přestal být dostačující**
- **Tokio** – řada dohod o těchto problémech, **ovšem závazné pouze pro elitní klub vyspělých zemí** x rozvojové státy se odmítly zapojit

Minule

- **Původní GATT přestal být dostačující**
- **Tokio** – řada dohod o těchto problémech, **ovšem závazné pouze pro elitní klub vyspělých zemí** x rozvojové státy se odmítly zapojit
- > potřeba překonat tento rozpor

Dnes

- Uruguayské kolo GATT a vznik WTO
- Přehled smluv existujících v rámci WTO
- Orgány a fungování WTO

Uruguayské kolo

- 1986 - 1993

80. léta

- Neoliberální obrat ve vyspělých zemích

80. léta

- **Neoliberální obrat** ve vyspělých zemích
- Předtím – Keynesiánství
- **Silné odbory, tlak na plnou zaměstnanost a růst mezd > posilování AD**

80. léta

- **Neoliberální obrat** ve vyspělých zemích
- Předtím – Keynesiánství
- Silné odbory, tlak na plnou zaměstnanost a růst mezd > posilování AD
- **70s – stagflace** – problém s vysokou inflací i nezaměstnaností > (???)
- Řešení – oslabení odborů a restriktivní MON > pokles cen a mezd = omezení inflace 😊, více pracovních míst 😊
- > Reagan, Thatcherová; **Paul Volcker 1979**

80. léta

- V oblasti obchodu – už Keynesiánci byli naklonění liberalizaci, neoliberalismus ještě větší důraz na volný obchod

80. léta

- V oblasti obchodu – už Keynesiánci byli naklonění liberalizaci, neoliberalismus ještě větší důraz na volný obchod
- Celkově – často **přeceňovaný** zvrát
- – zachování sociálního státu (40 % HDP veřejné výdaje)
- – i aktivní hospodářské politiky, kterou pouze více dělají centrální banky

80. léta

- V oblasti obchodu – už Keynesiánci byli naklonění liberalizaci, neoliberalismus ještě větší důraz na volný obchod
- Celkově – často **přeceňovaný** zvrát
- – zachování sociálního státu (40 % HDP veřejné výdaje)
- – i aktivní hospodářské politiky, kterou pouze více dělají centrální banky
- Velké změny – Británie a Nový Zéland – privatizace státních podniků

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**
- Předtím – protekcionismus, strategie nahrazování importu (**ISI**), často snaha o autarkii

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**
- Předtím – protekcionismus, strategie nahrazování importu (**ISI**), často snaha o autarkii
- Dluhová krize – výdaje na import ropy > zadlužení v dolarech; posílení dolaru > bankrot

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**
- Předtím – protekcionismus, strategie nahrazování importu (**ISI**), často snaha o autarkii
- Dluhová krize – výdaje na import ropy > zadlužení v dolarech; posílení dolaru > bankrot
- **Vnímáno jako selhání protekcionistického, státem vedeného modelu**

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**
- Předtím – protekcionismus, strategie nahrazování importu (**ISI**), často snaha o autarkii
- Dluhová krize – výdaje na import ropy > zadlužení v dolarech; posílení dolaru > bankrot
- Vnímáno jako selhání protekcionistického, státem vedeného modelu
- > úspory, privatizace státních podniků, **liberalizace zahraničního obchodu**

80. léta

- Neoliberální obrat také **v rozvojových zemích**
- Předtím – protekcionismus, strategie nahrazování importu (**ISI**), často snaha o autarkii
- Dluhová krize – výdaje na import ropy > zadlužení v dolarech; posílení dolaru > bankrot
- Vnímáno jako selhání protekcionistického, státem vedeného modelu
- > úspory, privatizace státních podniků, **liberalizace zahraničního obchodu**
- > **ochota rozvojových zemí zapojit se do systému GATT!**

Uruguayské kolo

- 1986 - 1993

Uruguayské kolo

- 1986 – 1993
- **Rozvojové země souhlasily s přistoupením k dohodám z éry Tokia >**
výsledek kola pojat jako „**jednotný závazek**“, v zásadě stejný režim pro všechny

Uruguayské kolo

- 1986 – 1993
- Rozvojové země souhlasily s přistoupením k dohodám z éry Tokia > výsledek kola pojat jako „jednotný závazek“, v zásadě stejný režim pro všechny
- Výjimky – lhůty pro implementaci atd., v zásadě ale platí, že od té doby všechny smlouvy zavazují všechny státy
- Také snižování cel na straně rozvojových zemí

Uruguayské kolo

- Zemědělství
- Textil
- Netarifní překážky obchodu ✓
- Používání výjimek ✓
- Postavení rozvojových zemí ✓

Uruguayské kolo

- Návrh USA – nová témata:
- **Obchod se službami**
- **Zahraniční investice**
- **Duševní vlastnictví**

Uruguayské kolo

- Návrh USA – nová témata:
- **Obchod se službami**
- **Zahraniční investice**
- **Duševní vlastnictví**

- > **vůbec** nepokryto pravidly GATT!
- X netarifní překážky atd. – na to se GATT vztahoval, pouze nebyl dostatečně jasný

Uruguayské kolo

- Návrh USA – nová témata:
- Obchod se službami
- Zahraniční investice
- Duševní vlastnictví
- **Rozvojové země - souhlas výměnou za liberalizaci v oblasti zemědělství a textilu**

Uruguayské kolo

- Zemědělství ✓
- Textil ✓
- Netarifní překážky obchodu ✓
- Používání výjimek ✓
- Postavení rozvojových zemí ✓
- Služby (GATS) ✓
- Duševní vlastnictví (TRIPS) ✓

Uruguayské kolo

- Zemědělství ✓
- Textil ✓
- Netarifní překážky obchodu ✓
- Používání výjimek ✓
- Postavení rozvojových zemí ✓
- Služby (GATS) ✓
- Duševní vlastnictví (TRIPS) ✓
- Investice ? – částečná dohoda TRIMs

Uruguayské kolo

- Závěr kola – EU nesouhlasila s liberalizací zemědělství

Uruguayské kolo

- Závěr kola – EU nesouhlasila s liberalizací zemědělství
- „and by late 1992 almost all issues had moved towards consensus, with the intent of reaching agreement by December so that the US Congress could approve it under the two-year extension of fast track authority, which expired in April 1993. But agriculture remained under intense negotiation as the **French became more obdurate**, and, on 5 November, EC Agricultural Commissioner, Ray MacSharry, resigned, **accusing the French of sabotaging the negotiations.**„

Uruguayské kolo

- USA pohrozily clem na francouzské víno > Blair house accord > EU souhlasila s reformou CAP

Vznik WTO

- 1990 - návrh **Kanady** – USA stejně jako u GATT zpočátku proti!

Vznik WTO

- 1990 - návrh **Kanady** – USA stejně jako u GATT zpočátku proti!
- **založení mezinárodní organizace, která by spravovala GATT + nové smlouvy uzavřené během Tokijského a Uruguayského kola**

Vznik WTO

- 1990 - návrh **Kanady** – USA stejně jako u GATT zpočátku proti!
- založení mezinárodní organizace, která by spravovala **GATT + nové smlouvy** uzavřené během Tokijského a Uruguayského kola
- GATT byl pouze dohoda, neměl právní subjektivitu
- **WTO = instituce, jejímž úkolem je de facto dohlížet nad výsledky Uruguayského kola**

Vznik WTO

- **Návrh podporovaly rozvojové země – víra, že v nové organizaci budou hrát silnější roli**

Vznik WTO

- Návrh podporovaly rozvojové země – víra, že v nové organizaci budou hrát silnější roli – **pravda, ale výsledkem je patová situace = je prakticky nemožné dosáhnout nových dohod nad rámec Uruguaye**

Vznik WTO

- 1994 > Marakéšská dohoda = **Dohoda o zřízení WTO** > vznik WTO k 1. 1. 1995

WORLD TRADE
ORGANIZATION

Právní struktura WTO

- **Dohoda o zřízení WTO** = „ústava WTO“
- Ustanovuje orgány WTO a jejich pravomoci (viz dále)
- Upravuje vnitřní fungování WTO

Právní struktura WTO

- **Dohoda o zřízení WTO** = „ústava WTO“
- Ustanovuje orgány WTO a jejich pravomoci (viz dále)
- Upravuje vnitřní fungování WTO

- Odkazuje na **přílohy**, které obsahují jednotlivé **smlouvy**
- Nejdůležitější je **příloha 1 – mnohostranné (multilateral) smlouvy**, které obsahují závazky, kterými se musí řídit všichni členové
- To jsou skoro všechny smlouvy WTO

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **Příloha 1A – GATT 1994 - novelizovaný GATT 1947**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **Příloha 1A – GATT 1994 - novelizovaný GATT 1947**
- byl doplněn 6 dohodami („understanding“) o interpretaci sporných článků
- **jsou k němu připojeny schémata maximálních cel, ke kterým se státy zavázaly**
- = celní závazky

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- Kromě GATT 1994 sem patří **13 specifických dohod**, které fungují jako *lex specialis*

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- Kromě GATT 1994 sem patří **13 specifických dohod**, které fungují jako *lex specialis*, tj. **použijí se na danou problematiku přednostně před GATT 1994**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- Kromě GATT 1994 sem patří **13 specifických dohod**, které fungují jako *lex specialis*, tj. použijí se na danou problematiku přednostně před GATT 1994
- **Pokud něco neupravují, použije se obecné pravidlo uvedené v GATT**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **Zemědělství, textil, technické překážky, sanitární a fytosanitární opatření, s obchodem spojená investiční opatření (TRIMs), ochranná opatření, opatření pro ochranu platební bilance, antidumpingová opatření, subvence a vyvažující opatření, určování původu, celní oceňování, předzásilkové inspekce, importní licence, usnadňování obchodu**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- Zemědělství, textil, technické překážky, sanitární a fyto-sanitární opatření, s obchodem spojená investiční opatření (TRIMs), ochranná opatření, opatření pro ochranu platební bilance, antidumpingová opatření, subvence a vyvažující opatření, určování původu, celní oceňování, předzásilkové inspekce, importní licence, usnadňování obchodu
- Všechny tyto dohody upravují obchod **se zbožím, většinou NAMA**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **Dohoda o zemědělství je více samostatná a komplexní** – zemědělství má do značné míry pořád svůj vlastní režim

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **Dohoda o zemědělství je více samostatná a komplexní** – zemědělství má do značné míry pořád svůj vlastní režim
- **Zemědělství**, textil, technické překážky, sanitární a fytosanitární opatření, s obchodem spojená investiční opatření (TRIMs), **ochranná opatření**, opatření pro ochranu platební bilance, antidumpingová opatření, **subvence a vyvažující opatření**, určování původu, celní oceňování, předzásilkové inspekce, importní licence, usnadňování obchodu

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- **TRIMs – investice – ale není to investicích!**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

- TRIMs – investice – ale není to investicích
- „**Trade-Related Investment Measures**“
- **Jenom obchod spojený s investicí – nákup zboží nadnárodní korporací**

Mnohostranné smlouvy - Příloha 1A

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1B – GATS – Všeobecná dohoda o obchodu se službami**
(General Agreement on Trade in Services)

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1B – GATS – Všeobecná dohoda o obchodu se službami**
(General Agreement on Trade in Services)
- Myšleno jako ekvivalent GATT pro služby
- Také jsou k tomu připojena schémata závazků

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1B – GATS – Všeobecná dohoda o obchodu se službami**
(General Agreement on Trade in Services)
- Myšleno jako ekvivalent GATT pro služby
- Také jsou k tomu připojena schémata závazků
- Celkově méně sofistikovaný režim = **menší liberalizace** než u zboží
- **Žádné speciální dohody**

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1C – TRIPS – Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví**

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1C – TRIPS – Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví**
- Jiná problematika! TRIPS neliberalizuje obchod, ale vytváří minimální standard ochrany patentů, autorských práv atd.

Mnohostranné smlouvy

- **Příloha 1C – TRIPS – Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví**
- Jiná problematika! TRIPS neliberalizuje obchod, ale vytváří minimální standard ochrany patentů, autorských práv atd.
- Také žádné speciální dohody
- **ALE propracovaný systém** – vychází ze starších dohod o duševním vlastnictví (19. století!)

Mnohostranné smlouvy

- **GATT 1994, GATS a TRIPS – tři základní smlouvy WTO!**

Annex 1A

- Goods (General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) 1994 + countries' schedules of commitments + other agreements on goods)

Annex 1B

- Services (General Agreement on Trade in Services (GATS) + countries schedules of commitments and MFN exemptions + services annexes)

Annex 1C

- Intellectual Property (The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS))

Annex 2

- Dispute Settlement (Dispute Settlement Understanding (DSU))

Annex 3

- Review (Trade Policy Review Mechanism)

Annex 4

- Plurilateral Trade Agreements

Mnohostranné smlouvy

- = hmotné právo
- = **co státy mohou a nemohou dělat**
- **Jediný závazek** – členové v principu musí přijmout všechny závazky z těchto smluv

Právní struktura WTO

- **Příloha 2 – Ujednání o řešení sporů** (Dispute Settlement Understanding, DSU)

Právní struktura WTO

- **Příloha 2 – Ujednání o řešení sporů** (Dispute Settlement Understanding, DSU)
- = **Jakým způsobem** se budou řešit spory mezi členskými státy o tom, že někdo porušuje závazky ze smluv

Právní struktura WTO

- **Příloha 2 – Ujednání o řešení sporů** (Dispute Settlement Understanding, DSU)
- = **Jakým způsobem** se budou řešit spory mezi členskými státy o tom, že **někdo porušuje závazky ze smluv**
- GATT = pravidla, DSU = procedura řízení sporu

Právní struktura WTO

- Příloha 2 – Ujednání o řešení sporů (Dispute Settlement Understanding, DSU)
- = Jakým způsobem se budou řešit spory mezi členskými státy o tom, že někdo porušuje závazky ze smluv
- GATT = pravidla, DSU = procedura řízení sporu
- **System řešení sporů = jeden z největších úspěchů Uruguaye a výhod WTO oproti GATT systému!**

Právní struktura WTO

- Dost možná nejsilnější globální systém řešení sporů
- (x ICJ neuznávají Čína ani USA, ICC i řada dalších zemí, IMF a WB nic podobného nemají, jednoznačně silnější je jenom ESD)

Právní struktura WTO

- Dost možná nejsilnější globální systém řešení sporů
- (x ICJ neuznávají Čína ani USA, ICC i řada dalších zemí, IMF a WB nic podobného nemají, jednoznačně silnější je jenom ESD)
- Ve WTO máme orgán, který má **pravomoc kdykoliv** na základě podnětu **kteréhokoliv člena rozhodovat o porušení jakéhokoliv závazků z libovolné smlouvy WTO**

Řešení sporů

- **Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body, DSB)**
- Procedura – stát podá žalobu DSB, ten spor předá **panelu expertů** > panel věc projedná se stranami sporu a na základě jimi podaných důkazů vydá doporučení (**report**)

Řešení sporů

- **Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body, DSB)**
- Procedura – stát podá žalobu DSB, ten spor předá **panelu expertů** > panel věc projedná se stranami sporu a na základě jimi podaných důkazů vydá doporučení (**report**)
- DSB doporučení schválí, tím se z něj stane **rozhodnutí** – princip **negativního konsensu** – aby DSB doporučení neschválil, museli by být všichni členové proti (= včetně žalujícího státu)

Řešení sporů

- **Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body, DSB)**
- Procedura – stát podá žalobu DSB, ten spor předá **panelu expertů** > panel věc projedná se stranami sporu a na základě jimi podaných důkazů vydá doporučení (**report**)
- DSB doporučení schválí, tím se z něj stane **rozhodnutí** – princip **negativního konsensu** – aby DSB doporučení neschválil, museli by být všichni členové proti (= včetně žalujícího státu)
- V době GATT to bylo obráceně, takže naopak žalovaný mohl zablokovat přijetí rozhodnutí

Řešení sporů

- Odvolání – rozhoduje zvláštní **Appellate Body** („odvolací orgán WTO“)
  - 7 rozhodců nominovaných státy
- > finální rozhodnutí

Řešení sporů

- Odvolání – rozhoduje zvláštní **Appellate Body** („odvolací orgán WTO“)
– 7 rozhodců nominovaných státy
- > finální rozhodnutí
- Pokud se žalovaný nepodřídí, žalobce na něj může uvalit **odvetná opatření** – např. zavést clo, které jej má donutit k poslušnosti

Řešení sporů

- Odvolání – rozhoduje zvláštní **Appellate Body** („odvolací orgán WTO“)
– 7 rozhodců nominovaných státy
- > finální rozhodnutí
- Pokud se žalovaný nepodřídí, žalobce na něj může uvalit **odvetná opatření** – např. zavést clo, které jej má donutit k poslušnosti
- > cílem není porušující stát trestat ale přimět ho uvést regulace do souladu s právem WTO

Řešení sporů

- Odvolání – rozhoduje zvláštní **Appellate Body** („odvolací orgán WTO“)
– 7 rozhodců nominovaných státy
- > finální rozhodnutí
- Pokud se žalovaný nepodřídí, žalobce na něj může uvalit **odvetná opatření** – např. zavést clo, které jej má donutit k poslušnosti
- > cílem není porušující stát trestat ale přimět ho uvést regulace do souladu s právem WTO
- > teoreticky slabé postavení malých zemí, fakticky jsou ovšem většinou rozhodnutí respektována (USA vs. Venezuela)

Právní struktura WTO

- **Příloha 3 – Mechanismus přezkoumávání obchodní politiky**

Právní struktura WTO

- **Mechanismus pro přezkoumání obchodní politiky** – pravidelné zprávy o obchodní politice všech států
- „Drákulův princip“ – problém zmizí, když se na něj posvítí

Transparentnost

- **Mechanismus pro přezkoumání obchodní politiky** – pravidelné zprávy o obchodní politice všech států
- „Drákulův princip“ – problém zmizí, když se na něj posvítí
- Vždy jedna zpráva připravená vládou, jedna Sekretariátem WTO
- Jaké byly uzavřeny bilaterální dohody, jak vláda podporuje zemědělství....

Transparentnost

- **Mechanismus pro přezkoumání obchodní politiky** – pravidelné zprávy o obchodní politice všech států
- „Drákulův princip“ – problém zmizí, když se na něj posvítí
- Vždy jedna zpráva připravená vládou, jedna Sekretariátem WTO
- Jaké byly uzavřeny bilaterální dohody, jak vláda podporuje zemědělství....

- Špatné informace o technických standardech, službách, investicích...
- = WTO je i v této oblasti silná ve věcech na průmyslové zboží

Contents

1 INTRODUCTION	3
2 TRADE AND THE ECONOMIC ENVIRONMENT.....	3
2.1 The EU economic environment and its macroeconomic policy	3
2.2 Trends in foreign trade and foreign direct investment.....	4
3 DEVELOPMENTS IN THE INTERNAL MARKET.....	5
3.1 The EU's better regulation policy	5
3.2 Single market for goods	6
3.3 The EU public procurement market	6
3.4 Single market for services	7
3.5 Capital markets union	8
3.6 Digital single market.....	8
3.7 Common agricultural policy.....	10
3.8 Sanitary and phytosanitary requirements	11
3.9 New measures for fair taxation.....	11
3.10 Small and medium-sized enterprises	12
3.11 The implementation of the EU Environment Action Programme.....	13
3.12 The EU's actions on climate change.....	13
3.13 Clean Energy for all Europeans Package	14
3.14 The withdrawal of the United Kingdom from the European Union	15

4	TRADE AND INVESTMENT POLICY DEVELOPMENTS	16
4.1	Multilateral trade policy	16
4.1.1	WTO reform	16
4.1.2	WTO negotiations and initiatives	18
4.2	The EU bilateral negotiating agenda	18
4.3	Promoting a sustainable approach to trade	20
4.3.1	Promoting labour rights and environmental protection	20
4.3.2	Supporting inclusive growth in developing countries	20
4.3.3	Promoting human rights	21
4.3.4	Gender equality and economic empowerment of women	21
4.3.5	Ensuring responsible management of supply chains	21
4.3.6	Promoting fair and ethical trade schemes	22
4.3.7	Transparency, anti-corruption and promoting good governance	22
4.4	Trade Policy for open and fair trade	22
5	LOOKING AHEAD	23

Právní struktura WTO

- **Příloha 4 – Vícestranné (= plurilateral) dohody**

Vícestranné dohody

- **Příloha 4 – Vícestranné (=plurilateral) dohody**
- **Dobrovolné, jenom pro signatáře**

Vícestranné dohody

- **Příloha 4 – Vícestranné (=plurilateral) dohody**
- **Dobrovolné**, jenom pro signatáře
- Tuto povahu původně měly kodexy Tokijského kola, z většiny se staly mnohostranné dohody jakožto součást jednotného závazku
- U dvou - obchod s civilními letadly, **veřejné zakázky** – část státu **nesouhlasila** s jejich přijetím, proto dále fungují na dobrovolné bázi

Vícestranné dohody

- Konec 90. let přibyly Dohoda o informačních technologiích + dohody o telekomunikacích a finančních službách
- = **critical mass agreements**

Vícestranné dohody

- Konec 90. let přibyly Dohoda o informačních technologiích + dohody o telekomunikacích a finančních službách
- = **critical mass agreements**
- Pro vstup v platnost musí signatáři tvořit určité procento světového obchodu v dané oblasti, např. 80 %
- **Jejich výhody se vztahují i na nečleny**
- X celní unie – ta je na všechno, ale je typicky regionální nebo bilaterální

Vícestranné dohody

- X celní unie – ta je na všechno, ale je typicky regionální nebo bilaterální

Vícestranné dohody

- Dlouhodobě považovány za marginální
- V poslední době změna – brány jako únik ze současné patové situace

Annex 1A

- Goods (General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) 1994 + countries' schedules of commitments + other agreements on goods)

Annex 1B

- Services (General Agreement on Trade in Services (GATS) + countries schedules of commitments and MFN exemptions + services annexes)

Annex 1C

- Intellectual Property (The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS))

Annex 2

- Dispute Settlement (Dispute Settlement Understanding (DSU))

Annex 3

- Review (Trade Policy Review Mechanism)

Annex 4

- Plurilateral Trade Agreements

Orgány WTO

- 1) **Ministerská konference** – schází se alespoň **jednou za dva roky**, má pravomoc rozhodovat o všech otázkách týkajících se všech smluv, které WTO spravuje – **nejvyšší orgán**

Orgány WTO

- 1) **Ministerská konference** – schází se alespoň **jednou za dva roky**, má pravomoc rozhodovat o všech otázkách týkajících se všech smluv, které WTO spravuje – **nejvyšší orgán**
- Jsou zastoupeny všechny členské státy, **celní unie (EU!) vystupují jako celek**

Orgány WTO

- 2) **Generální rada** – stálý orgán, rozhoduje o běžných záležitostech mezi konáním konferencí
- Státy zastupují kariévní diplomaté

Orgány WTO

- 2) **Generální rada** – stálý orgán, rozhoduje o běžných záležitostech mezi konáním konferencí
- Státy zastupují kariévní diplomaté
- Schází se také jako **Orgán pro řešení sporů** a **Orgán pro přezkum obchodní politiky**

Orgány WTO

- 2) **Generální rada** – stálý orgán, rozhoduje o běžných záležitostech mezi konáním konferencí
- Státy zastupují kariévní diplomaté
- Schází se také jako **Orgán pro řešení sporů** a **Orgán pro přezkum obchodní politiky**
- = ti stejní lidé se scházejí ve třech různých konfiguracích = „vyměníme cedulku na dveřích a už je z nás orgán pro řešení sporů“

Orgány WTO

- 3) **Další rady a výbory** – Rada pro obchod se **zbožím**, Rada pro obchod se **službami**, Rada pro **TRIPS**;
- velké množství výborů: pro anti-dumpingové praktiky, pro obchod a rozvoj, pro obchod s civilními letadly....
- Státy opět zastupované diplomaty

Orgány WTO

- 4) **Sekretariát** – nemá rozhodovací pravomoci, WTO řídí členské státy
- Generální ředitel a úředníci, kteří zajišťují hladké fungování organizace, připravují materiály pro jednání

Orgány WTO

- 4) **Sekretariát** – nemá rozhodovací pravomoci, WTO řídí členské státy
- Generální ředitel a úředníci, kteří zajišťují hladké fungování organizace, připravují materiály pro jednání
- **Neformální vliv** – experti, mohou předsedat jednání států

Rozhodování ve WTO

- **Tradičně konsensuální**, i když 164 členů WTO se reálně nemůže shodnout

Rozhodování ve WTO

- **Tradičně konsensuální**, i když 164 členů WTO se reálně nemůže shodnout
- **=nikdo není tak moc proti, že by vyvolal hlasování**
- Důležité je jednání a uzavírání kompromisů, **než je návrh předložen**
- **„Je někdo proti?“ > když ne > „It is so decided“**

Rozhodování ve WTO

- Jednání o návrzích se často vedou za zavřenými dveřmi mezi omezeným počtem zemí = **Green Room meetings**

Rozhodování ve WTO

- Jednání o návrzích se často vedou za zavřenými dveřmi mezi omezeným počtem zemí = **Green Room meetings**
- 1) aktéři s **největším HDP**(USA, EU, Čína)
- 2) **země zainteresované v konkrétní věci** (třeba exportéři bavlny atd, Argentina u zemědělství)
- 3) **tradičně aktivní země** - Austrálie, Kanada, Švýcarsko; Brazílie, Indie

Rozhodování ve WTO

- Pokud je vyvoláno hlasování - **každá země má jeden hlas** (x IMF, WB)

Rozhodování ve WTO

- Pokud je vyvoláno hlasování - **každá země má jeden hlas** (x IMF, WB)
  - **Změny základních principů práva WTO (MFN atd.) jednohlasně**
  - Udělování výjimek státům (chceme něco porušovat) – 3/4
  - Partikulární změny práva WTO – 2/3
  - Ostatní – prostá většina
-
- **Málo časté!**

Vstup nových členů

- Dlouhá, složitá, tvrdá jednání
- Rusku trval vstup 16 let!
- x v GATT mohly bývalé kolonie vstoupit bez podmínek
- Výsledek je **protokol o vstupu, kde jsou uvedeny dohodnuté závazky**

Kola

- Zachován systém kol!
- **Od roku 2001 Katarské kolo (Doha round)**

Katarské kolo

- „Doha Development Agenda“
- Rozvojové státy – pocit, že v Uruguayi udělali příliš mnoho ústupků a nyní si zaslouží, aby jim to vyspělé státy oplatily
- > **Opět důraz na zvláštní a diferencované zacházení**

Katarské kolo

- „Doha Development Agenda“
- Rozvojové státy – pocit, že v Uruguayi udělali příliš mnoho ústupků a nyní si zaslouží, aby jim to vyspělé státy oplatily
- > **Opět důraz na zvláštní a diferencované zacházení**
- Formování koalic (G20, G10, G33, Cairns Group, Cotton 4)

<u>Afghanistan</u>	G-90, <u>Least-developed countries (LDCs)</u>
<u>Albania</u>	<u>Article XII Members</u> , <u>"W52" sponsors</u>
<u>Angola</u>	<u>ACP</u> , <u>African group</u> , G-90, <u>Least-developed countries (LDCs)</u> , <u>"W52" sponsors</u>
<u>Antigua and Barbuda</u>	<u>ACP</u> , G-90, <u>Small, vulnerable economies (SVEs)</u> , G-33, <u>"W52" sponsors</u>
<u>Argentina</u>	<u>Mercosur</u> , <u>Cairns group</u> , G-20, <u>NAMA-11</u> , <u>Friends of Fish (FoFs)</u> , <u>Joint proposal (in intellectual property)</u>
<u>Armenia</u>	<u>Article XII Members</u> , <u>Low-income economies in transition</u>
<u>Australia</u>	<u>APEC</u> , <u>Cairns group</u> , <u>Friends of Ambition (NAMA)</u> , <u>Friends of Fish (FoFs)</u> , <u>Joint proposal (in intellectual property)</u>
<u>Austria</u>	<u>Friends of Ambition (NAMA)</u> , <u>"W52" sponsors</u>
<u>Bahrain, Kingdom of</u>	<u>Asian developing members</u>
<u>Bangladesh</u>	<u>Asian developing members</u> , G-90, <u>Least-developed countries (LDCs)</u>
<u>Barbados</u>	<u>ACP</u> , G-90, <u>Small, vulnerable economies (SVEs)</u> , G-33, <u>"W52" sponsors</u>

Katarské kolo

- **Nepřekonatelný rozpor mezi vyspělými a rozvojovými státy**
- Vyspělé státy – chtějí řešit „**Singapore issues**“ – investice, veřejné zakázky, ochrana hospodářské soutěže, usnadňování procedur
- + duševní vlastnictví, e-commerce...

Katarské kolo

- **Nepřekonatelný rozpor mezi vyspělými a rozvojovými státy**
- Vyspělé státy – chtějí řešit „**Singapore issues**“ – investice, veřejné zakázky, ochrana hospodářské soutěže, usnadňování procedur
- + duševní vlastnictví, e-commerce...
- Rozvojové státy – toto naprosto odmítají, dokud nebude liberalizováno **zemědělství**
- > ale ani mezi nimi o tom není shoda

Katarské kolo

- Dohoda o usnadňování obchodu

Katarské kolo

- Dohoda o usnadňování obchodu (2017)
- Jeden z dodatků ke GATT 1994 (13. dohoda)
- **Asi jediný větší úspěch Katarského kola!**
- > transparentnost a zjednodušení celních procedur

- 2008 – 116 dní na dovoz kontejneru ze Středoafričské republiky na pobřeží
- Pro Burkinu Faso 71 dní

Katarské kolo

- Dodnes se ho nepodařilo uzavřít, i když prakticky není naděje, že by došlo ke shodě na většině projednávaných záležitostí

Katarské kolo

- „Walking dead are normally confined to Hollywood, but the World Trade Organization (WTO) Ministerial Declaration, published on December 19, 2015, added the Doha Development Agenda (DDA) to this ghoulish cast.“

WTO

- Liberalizace obchodu na multilaterálních jednáních + vymáhání stávajících závazků před orgánem pro řešení sporů

WTO

- **Liberalizace obchodu na multilaterálních jednáních > vymáhání závazků před orgánem pro řešení sporů**
- Pokud jednání nepostupují, WTO pořád plní svou funkci tím, že dohlíží na již existující dohody

WTO

- **Liberalizace obchodu na multilaterálních jednáních > vymáhání závazků před orgánem pro řešení sporů**
- Pokud jednání nepostupují, WTO pořád plní svou funkci tím, že dohlíží na již existující dohody
- Budoucnost – vícestranné dohody + regionální integrace?

- Děkuji za pozornost 😊